

Abstrakt

Tato diplomová práce je zaměřena na téma městské mobility obyvatel Prahy. V první části je provedena analýza historického a současného vývoje výzkumu městské mobility, počínaje Chicagskou školou sociologie v počátcích 20. století až k aktuálním koncepcím o dopravě ve velkoměstském prostředí. Přestože sociologický výzkum dopravy není vysoce rozšířený, bylo zapotřebí se obrátit i k jiným teoriím, spojeným s výzkumem měst. S pomocí těchto teorií byla stanovena kritéria pro pozorování a hypotézy pro provedení dotazníkového šetření.

Zvláštní pozornost je věnována analýze klíčových motivů ve volbě dopravních prostředků a výzkumu potřeb lidí ve vztahu k dopravě. V druhé části je na základě dat z Institutu plánování a rozvoje Prahy a Dopravního podniku hl. m. Prahy analyzována doprava v Praze s ohledem na různé charakteristiky jejích uživatelů – demografické složení, směry dojížděky, bezpečnostní aspekty a celkovou dostupnost dopravy.

Empirická část práce vychází ze dvou metod: pozorování a dotazníkového šetření. Výzkumné otázky pro pozorování, stejně jako hypotézy pro dotazníkové šetření, byly formulovány s ohledem na teoretické základy a analýzu existujících statistických dat. Pozorování zahrnovalo 29 náhodně vybraných směrů dojížděk, během kterých bylo zkoumáno demografické složení cestujících v MHD, reakce na provozní změny, vytíženost jednotlivých linek a dostupnost dopravy pro osoby s omezenou mobilitou. Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na ověření stanovených hypotéz, analýzu vlivu různých faktorů na dopravní preference respondentů a na jejich subjektivní vnímání a hodnocení dopravní situace. V analýze dat byla využita řada metod: analýza hlavních komponent pro extrakci nových syntetických proměnných, analýza kontingenčních tabulek, ordinální logistická regrese.

Klíčová slova: městská doprava, veřejná doprava v Praze, dopravní plánování, dojíždění, volba dopravního prostředku.